

نفوس مرده

نیکلای گوگول

ترجمه

کاظم انصاری

فرهنگ معاصر

تهران ۱۳۹۵

فهرست نویسی پیش از انتشار:

بر شناسه: گوگل، نیکلای واسیلیویچ، ۱۸۰۹-۱۸۵۲.

Gogol, Nikolai Vasil'evich

عنوان و نام پدیدآور: نفوس مرد، نیکلای گوگل؛ ترجمه کاظم انصاری.

مشخصات نشر: تهران: فرهنگ ماصر، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۵۷۵ ص: ۱۲ × ۲۰ × ۴ م.

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Mrtvyye dushi

یادداشت: اصل کتاب به روسی است و کتاب حاضر از متن انگلیسی با

عنوان "Dead Souls"

یادداشت: کتاب حاضر نخستین بار تحت عنوان "مردگان زرخیر" بردگان

مرد، با ترجمه فریدون مجلسی‌سوسه، نشر سانه در سال

۱۳۷۰ منتشر شده است.

عنوان دیگر: مردگان زرخیر "بردگان مرده."

موضوع: داستان‌های روسی - قرن ۹ م.

شناسه افزوده: انصاری، کاظم، ۱۳۱۱ - مترجم.

رده‌بندی کنگره: PG ۳۳۷۳ / م ۴۱۳۹۱

رده‌بندی دیویی: ۸۹۱ / ۷۳۳

شماره کتابشناسی ملی: ۲۷۴۱۷۶۶

فرهنگ معاصر

تهران، خیابان طالقانی غربی، خیابان فرمان، پلاک ۲۸، طبقه دوم

تلفن: ۵-۶۶۹۵۲۶۳۲

کدپستی: ۱۴۱۶۸۶۴۱۸۲

فکس: ۶۶۴۱۷۰۱۸

واحد فروش: ۶۶۹۷۳۳۵۲

E-mail: farhangmoaserpub@gmail.com

Website: www.farhangmoaser.com

نفوس مرده

نیکلای گوگول

ترجمه کاظم انصاری

حروف‌نگاری، صفحه‌آرایی و چاپ:

واحد کامپیوتر و چاپ فرهنگ معاصر

چاپ اول: ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۵۰۰ نسخه

حق چاپ محفوظ است.

نیکولای واسیلیویچ گوگول / Nicolai Vasilievich Gogol

در سال ۱۸۰۲ در خانواده‌ای از خرده‌مالکان اوکراینی به دنیا آمد. او در شانزده سالگی پدرش را از دست داد و زیر نفوذ مادری سخت پای‌بند مذهب بزرگ شد. در ۱۸ سالگی روانه سن پترزبورگ شد و پس از مدتی دست زدن به کارهای گوناگون و نوشتن داستان‌های کوتاهی درباره زندگی روستاییان اوکراین در مجله‌ای پرداخت که به وسیله پوشکین منتشر می‌شد. این داستان‌ها با توفیق زیادی روبه‌رو شدند. یکی از این قصه‌ها به نام تاراس بولبا برایش شهرت و اعتبار زیادی فراهم ساخت. آثار بعدی او مانند یادداشت‌های یک دیوانه و دماغ و شئل همه از قدرت طنز و تزیینی همراه با همدردی او نسبت به فرودستان حکایت می‌کرد. نمایشنامه بازرسان ادبی کوبنده از نظام اداری و جامعه روزگار او بود. می‌گویند امپراتور روسیه که در شب اول نمایش حضور داشته گفته بود: «هر کس در این نمایشنامه سهمی در دوزخ هم من کمی بیش از دیگران است.»

اما مقامات بالا و ارتجاع هیاهوی بزرگی علیه گوگول به پا کردند و او هراسان کشور را ترک کرد و دو سالی را در آلمان، ایتالیا و فرانسه برای دیگر گذراند. آنگاه روانه مسکو شد و کوشید تا بخش نخست شاه‌دایس نفوس مرده را منتشر کند. پس از مدتی کلنجار رفتن با اداره سانسور در سال ۱۸۴۲ موفق به انتشار آن شد.

نفوس مرده داستان کارمند بازنشسته‌ای است که در صدد اجرای یک طرح کلاهبرداری بزرگ است. در آن زمان در روسیه دهقانانی که بر روی

زمین کار می کردند، جزو اموال مالک به شمار می آمدند و خرید و فروش می شدند تا زمانی که در صورت فوت در سرشماری بعدی از فهرست مالیات حذف شوند و دولت بابت آنان از مالک، مالیات سرانه دریافت می کرد. او تصمیم گرفت این رعیت های مرده را از مالکان بخرد و از این طریق رسماً صاحب تعداد زیادی رعیت شد که تنها بر روی کاغذ وجود داشتند و صاحبان قبلی از فروش آنها با نازل ترین قیمت بسیار خوشحال شدند، چون دیگر مجبور به پرداخت مالیات نبودند. اما خریدار با اعتباری که از مالکیت این همه رعیت به دست آورده بود قصد داشت وام کلانی از بانک دولتی بخیرد.

گفته می شد، پوشکین با مشاهده قدرت قلم و تیزبینی گوگول، طرح اولیه نمایشنامه از سر داستان نفوس مرده را با او در میان گذاشته است. نفوس مرد تصویر رفته از روسیه آن روز است، از روسیه مردمی اسیر خرافات، بیکارگی، خیال پردازی، شکمبارگی، میخوارگی، تشریفات احمقانه و وراچی های بی پایان که بسنده آنها را به صورت های گوناگون در صحنه های خنده دار، شگفت انگیز، قصه وایا در بحث های فلسفی نمایان می سازد.

حملاتی که پس از انتشار این اثر از سوی پادشاهان ارتجاعی به گوگول شد، او را که همیشه دستخوش تحولات عصبی بود، یکباره دگرگون کرد و سرانجام او را به دام کشیشی انداخت که بر وی تأثیری ویرانگانه گذاشت و سبب شد تا بخش دوم اثر را در آتش افکند و نابود کند و خود را با گرسنگی دادن بکشد.

با این حال، این شاهکار ناتمام بیش از بسیاری آثار کامل بر ادبیات جهان اثر گذاشت و مورد بهره برداری نویسندگان، روان شناسان و جامعه شناسان قرار گرفت.

خواننده برای آگاهی بیشتر از زندگی و آثار گوگول (که خوشبختانه بیشترشان به فارسی ترجمه شده‌اند) می‌تواند به یکی از دو کتاب زیر مراجعه کند.

۱. فرهنگ ادبیات جهان، تألیف زهرا خانلری، انتشارات خوارزمی، ۱۳۷۵.
۲. تاریخ ادبیات روس، تألیف ویکتور تراس، ترجمه علی بهیانی، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۸۴، جلد اول (که در آن تحلیل موضوعی کتاب نفوس مرده دیده می‌شود).

www.ketab.ir